

Ford Puma a Kuga jsou vozi kategorie SUV, do kterých se dobře nasedá a řidič má přehlet odění před sebou.

Ford Puma zaujme svou kompaktností a větší Kuga s variabilním zavazadlovým prostorem je navíc k dispozici s hybridním pohonem.

Rezervujte si dvoudenní testovací jízdu na Ford skladem CZ.

Záhranáři dál evakuují obyvatele s obcí v okolí protržené kachovské přehrady na jihu Ukrajiny.

Voda z nádrže zaplavila desítky obcí na obou stranách řeky dněpr.

Své domovy musí opustit tisíce lidí na Ukrajinou kontrolovaném západním břehu a ještě větší množství lidí žících na východním břehu, který ovládá Rusko.

Obě země se obvinují ze zodpovědnosti za destrukci hráze, kterou podle expertů pravděpodobně zničila nastražená nálož.

Co všechno se o možných příčinách zničení přehrady ví, s jakými důsledky se budou muset potíkat civilní obyvatelé.

A jaké dopady bude mít záplava na životní prostředí, zemědělství i na vojenskou strategii Ukrajiny?

Je čtvrtek osmého června. Tady Jelenka Kabrhelová a 529. Spravodajský podkázd se znam správ.

Martin Dorazín, Spravodaj Českého rozlasu na Ukrajině. Martiné, ahoj do dnípra.

Dobrý den.

Martiné, pověznám, jak to teď po pravdu řekit mě prvypadá, co se tam děje.

No podle to, který tok máš na mysli, jestli ten horný, střední tady u nás nebo ten dolní, ale nejspíš to poslední oblast kolem

Harrisonu, Konecste, Kaskády, Dniprovské. Tam probíhá stále ještě ta evakuace, protože nevíme, v jakém stavu je ta hráz, vztátní společnost Ukr-Hidro-Energo.

Uznámila, že tedy tam dochází k další erozi těch si paných částí valu.

To nejsou ty betonové dílce, které jsou vidět na záběrech, ale to kolem ta hráz máte měhři čtyři kilometry

a většinou se nachází na pevně, a tam někde mezi elektrárnou a s dymadlem voda nahlodává tlakem tu zeminu a proto Ukr-Hidro-Energo předpokládá, že by mohlo dojít k dalšímu prolomení hráze a upozorňuje, že ta záplavová vlna asi jen tak neskončí.

A víme, kolik lidí té záplavové vlně stojí v cestě a kolika lidí se ty evakuace týkají?

No jsou to tisíce lidí podle toho kam se ta voda až dostane.

Z té ukrajinské strany to znamená město Harrison a asi 9 městeček vesnic na pravé straně.

Řeka Dniepr je v ohrožení, ale tam je vyšší břeh, tam není takové velké riziko,

že ta voda zaplaví krumě těch nejniž položených částí Harrisonu

a bude se rozlévat spíše na východní břeh, který je o všem pot Ruskou kontrolou a problémem je to, že ukrajinské úřady z Harrisonu a z oblasti nemají jak úbec těm lidem pomoci.

Rusko na něj jako by úplně zapomnělo, stará se hlavně o armádu, jako tam tu dostat vojáky a techniku a tě lidi.

Podle záběru, které sami posílají z telefonu, tak čekají třeba na evakuaci,

dobrovolníku na střeších a někteří vylezli je na stromy, dole zůstávají nemocní,

starí lidi nebohoci, takže je to takový docela tristní obrázek a určitě dohromady

ide o tisíce lidí, možná deseti tisíce, když spočítáme na obou stranách řeky Dnipro,

všchno to obyvatelstvo i když samozřejmě jeho tam podstatně míneš před válkou,

protože ta strana ukrajinská, ten západní břeh je nonstop ostřelovaný

z ruzkých pozic, takže hodně lidí už odtud oddělo, ale je pravdou, že tam i zůstali,

my jsme vozili humanitární pomoc na ostrov korabel, což je část chersonu u Dnipru, která je opravdu nisko položená, tam ide opár desítek centimetrů, možná v nich, kterých miň byla to taková rekreační, rezidenční zona, a tam pořád byly lidi nehlede na to ostřelování, takže ti tam zůstali a teď se odtud evakuují. Z toho to místa už téměř asi 15 lidí evakuovali.

Oni se objevili i zprávi, že někteří lidé se stali terčem ruzkého ostřelování během té evakuace. Narazil si taky na tyhle svědectví, podařil se ověřit?

Ano, to jsou ověřené oficiální zprávy do lizranění policisti, kteří tam pomáhali během to ostřelování i ostřelování už po té, co záplavovával na dorazila do Harrisonu.

Dozreněn jeden člověk jeden zahynul, ale to nejsou konečná čísla, protože když člověk si tak prochází, to, co lidé na sociální sítě posílají, tak vždycky tam někde zatím záběrem jsou slyšet explozová výbuchy. Zachranáři a policisté se snaží evakuovat civilisty ze zatopených oblastí. To vše za zvuku explodujících bomb.

Co budete dělat?

Co budu dělat?

Musím zít zvířata sebou za příbuznými, kteří jsou nahoře.

Náš dom zatopila voda a sahala nám až sem.

V našem bitě v dobně číslo 61.

Támhle, v polovině ulice.

Jak tohle vůbec mohli udělat?

Dobře, je válka.

Mojáci bojují proti sobě, ale vyhodit do vzduchu přehradu?

Nemám slov, je to barbarství.

Jaké reakce pozoruješ mezi lidmi, kterých se ty záplaví a evakuace dotýkají?

Asi nikdo se nemohl připravit na to,

že by mohla přit taková hle situace

jako protržení přehradu ještě na vrch všechny chválečných útro.

Já si myslím, že to reziko bylo a že o tom věděli

a samého začátku nebyly připravené žádné evakuační pláne,

protože si asi nikdo nedokázal představit

nebo připustit si spíšním nechtěli,

že k tomu opravdu může dojít, ale to reziko bylo opravdu mimořádné,

protože všichni věděli, že rozkoup o té, co ovládlo

část přehradní hráze u nové kachovky,

tak zaminovalo tu elektrárnu vlonina pod zem,

že tam byl pšt jeden výbuch a bylo postatě jen otázkou času,

kdy se toto neštěstí ostane.

Na spořáku vám to dost necinka?

Kam z penězi, aby byly chráněné před inflací?

Font monetika zhodnotí jakoukoliv částku až 6,5%,

a to firmám i nomátnostem.

Více na monetika CZ.

A co se v tohle chvílivi o možných příčinach

pro tržení přehradit?

My víme, že se obje strany navzájem obvinují.

Ukraina obvinila Rusko, které, jak říkáš,

kontrolovalo časté hráze a podle Kieva mělo možnost jít detonovat ze vnitř.

Rusko naopak tvrdí, že nálož odpálila Ukraina jaké jsou teď hlavní teorie toho, co se mohlo stát?

Ty teorie jsou zřeba 3, to, co tvrdí Rusko,

že ta hráz byla zasažena z raketometu, což ale neodpovídá po vazě toho výbuchu tak úplně, a také z raketometu bylo velmi těžké.

To hráz takovým způsobem zničit,

on má si v tomto případě pravdu ukrajinský prezident Volodymyr Zelenský, který na během rozhovoru s prezidenty,

včetně našeho českého prezidenta,

prosím s ním videokonference,

to vysvětlil, že ta hráz byla budovaná na počátku 50. let,

a jako každá taková sovětská stavba měla určitá kritéria,

velmi přísná musela by odolat i jadernému,

nějakému menšímu útoku,

a není jednoduché, je prostě rozbít z raketometu,

je to prakticky nemožné, to by musela být nějaká velká raketa,

velká bomba svržená, ale tam nejsou žádné takové stopy,

nejsou ani žádné zábiry od nějakého takového útoku.

V Rusku se si se objevili, jaká si video údejně z průmyslové kamery,

kde je menší výbuch na té hrázi, ale ten rozhodně,

pokud nejde o fotomontáž, tak není jasné,

jestli šlo nějaký přírod nebo opravdu nějakou explozii miny,

kteřá třeba připlavala celé to okolí,

ty břehy jsou tam zaminované, a ty miny vylezají teď nahoru,

pohybem dna, pohybem těch od, to je také jedna z těch možných příčin,

a z toho videa není úplně patterné rozhodně,

nejde o nějakou velkou raketu a jedine,

tak by mohla způsobit tak rosárou katastrofu a zničení prácticamente celé hráze,

a té vodní elektrárny.

Další, to už si uváděl, je výbuch u vnitř elektrárny

s těch výbuštím, které tam Rusové uložili,

to se vždycky dělá, zaminovávají se mosty,

zaminovávají se hráze, v případě každé války,

je to tak, protože to je takový citli výbod s obou stran,

jak pro přecho, tak hlavně pro postup protivníka,

a nikdo nemyslí přijeliš na to,

že by to využil jako zbraní protivci velnímu obyvatelstvu,

ale jak se ukazuje, tak je to jedna z těch nejničivějších zbraní,

pokud je o území, které to ohrožuje, taková protržená hráz.
No, ale tam jsou zase možné dvě varze,
bude to Rusové svým lajdáctvím,
připokusu odpáli tědom nějakou malou částí hráze,
zorali a prostě se jim to vymklo kontrole
a vyvuchlo to celé, nebo to mohlo být náhodný,
výbuch způsobený například tou minou,
která působila jako roznětky na ta další exploziva
a nebo prostě mohlo taky dojít také nějakému
fyzikálnímu procesu zhroucení té části,
narušené už před tím různými útoky hráze betonové,
a to mohlo způsobit taky tu řetězovou reakci výbuchu a zničení
prakticky všech těch dílců.
A kloní se teď experti k jedné z těch teorií výše
nebo pořádků ve hře všechny třech.
No nejmým pravděpodobný je ten ukrenský raketometný útok,
více pravděpodobné a většitím pochybnosti
padá na tu rozkou stranu,
ať už jsou ty příčiny jakékoliv tak hlavním vyníkem
a odpovědným za tu katastrofu je rozko,
které zaminovalo tu hráz a rozilo jejím vyhozením do vzduchu několik rád,
dokonce jak už jsem říkal tak nějaký manší výbuch už tam byl,
takže tamta vina je nesporná, jaké byly příčiny,
v tomto případě tak to se odbornice o to přou,
tady je na místě otázka, komuto prospěje,
a tamto taky není úplně jednoznačné,
jestli je to výhodnější pro ukrence,
kteří tím zničili tu stavbu a jak tvrdí Rusko,
je to provokace, která má opět obrátit pozornost na Ukraínu,
která žádá další a další zbraň a západní pomoz,
a nebo to je výhodné pro rozkou stranu,
která si tímovšem zaplavila svou první obranou liny,
která byla poměrně souvislá, dlouho budovaná Rusové,
ale už předtím odtud začali stahovat podle světku techniku,
takže tam to podezření, že to povedli oni,
je o to odůvodněnější a že to mohlo být odpale nenadálku,
a že to bylo pravdu součást pláno,
jak tedy zastavit ukrenskou ofenzívu plánovanou,
tak aby jsou ukrenci nemohli tak snadno přes dně prdosta dno,
cože pravdá a patrně to změni i ukrenské operační pláne.
Takže zatím to vypadá tak hodně v neprospěch Ruska
i to podivné jejich chování, například si uvidomíme,
co říkali úžady v okupované nové kachovce,
nejprve v noci tvrdili, že se nic nestalo,

potom že tam opravdu došlo k nějaké menší explozi,
potom jako by dostali najdnou noty z Moskvy,
začali všichni unisono tvrdit,
že šlo o ukrenskou divrzní akci.
A pak jsou tam ty záběry jednou z představitelů
města Ruskem dosa za nich,
který říká, že je všechno v pořádku
a za ním po nám městí plavou labuře.
Nevím, jestli si ten záběr viděl.
To je ten samozvaný ubernátor Saldo,
který se bohužel nešikovně, nechal natočit,
když říkal, že se nic neděje všechno je v pořádku
a za ním už plaval je ty labuře.
Takže tím se vlastně prozradil sám,
dokazuje to Ruskou nemotornost, nešikovnost,
ale nespole je hejbe, na to není do tak vždycky.
Martin já ještě na moment zůstanu
u toho vojenskostra takického lediska.
Ty si to změňoval, že dochází k tomu hle všemu
ve chvíli, kdy na východě Ukrainy zintenzivně li boje
naspadnutí a nebo možná už procesuje ukraínská
protiofenzíva, byť kterik je v to ještě nepotvrdil oficiálně.
Už se určitě i v ukraínských médiích debatuje
o tom, jak velkou komplikaci tohle všechno
pro ukraínskou armádu a její plány
na protiofenzivu může znamenat.
Co je tam v tomhle ohledu nového?
Já si myslím, a tak jak poslouchám vojenské
experty vystupující v ukraínských televizích
i tedy ty západní, tak tě se schodují v tom,
že to nemá nějaký opravdu zásadní význam
protiukraínskou protiofenzivu, protože
tady se asi neplánoval nějaký mohutný útok
k tomu, že tam je ta obrovská přírodní překážka.
Dniepr výsadek přes dně byl nesmírně riskantní
rozjuby velkými strátami na té otevřené
řece, kterou mají Rusové přecebou a vstřelují
ukraínci vědí, že tam mají několik liný
obraných, postavených a byl by asi nerozumné
z čistěvojenského hlediska začínat
tu operaci v tomto místě
a zmíní to jich plány v daném regionu,
protože teď určitě nebudou moci ty výsadky
prové, stani omezené, kůli těm záplavám právě

na tom levém břehu Dniepra.
Pokud o tu samotnou operaci, tak se spíš
uvažuje, že začne na té dížní
nebo východní frontě, to znamená
Zápороžská oblast, Donětská, Luhanská
a případně Charkovská, na několika místech
současně koordinovaně s řejměstvi
ruskými a polskými partizány,
kteří vytrvaly útočí na ruská městečká obce
už na území je Ruské federace, aby do toho tam
zapojili a zamistali, Ruské síly a nemohli je
tedy nasadit Rusové na jiných místech fronty.
Zlíčení Kachovské přehrady
je zatím neohrosovou bezpečnost
a Zápороžské jaderné elektrárny
uvedotlouše v Mazinárovní agentury
pro atomobou energii.
Absence chladící vody
podelší do bůby způsobá a rozstavení paliva
a nefunčnost nouzových dízových generátorů.
Podle našeho současné hodnocení
ale neexistuje žádné bezprostřední riziko
pro bezpečnost elektrárny.
Sledujeme to minutu po minutě.
Od toho protržení přehrady se mluví
hodně intenzivně také o tom,
jaká by mohla být bezpečnostní rizika
z hlediska jaderné elektrárny v zápороžích.
Jak to vidí ukračny expertiv
tuhle chvíli může ta záplava
a to, že jaderná elektrárna by mohla
přijít o ten systém chlazení,
který zajišťoval právě Kachovská vodní nádrž.
Může to znamenat nějaký větší problém?
Vtím to tak nevypadá, ale spodle vyjádření
ukrajských představitelů,
ale také mezi národní agentury
pro atomovou energii,
protože ta elektrárna má vlastní bazen
pro chlazení, který je oddílení
od té samotné, obrovské,
přehrady Kachovské.
Měho výška vody je tam asi 16 metrů,
takže zatím je dostateka

tak elektrárna vůbec neběží
v normálním provozu.
Všechny bloky byly v podstatě
odstaveny z bezpečnostních důvodů
a běží jenom ten nejnútější
jaderný proces, protože
ten se prostě zastavit nedá,
ale je takový přidušený,
takže nepotřebují ani tolik vody
k chlazení celého toho výrovniho procesu tam.
Zatím tedy musíme zaklepat
žádné větší nebezpečí,
nehrozí, ale zajímavé,
pokud o to oblastaní,
jde o velký pokles aladěny
a ta voda v nádarži,
podle informací Ukrahydro-NRK
klesla jen za úterí o 2,5 metrů,
ta hráz je vysoká si 16 metrů,
takže si dokážeme představit daleko lépetu
rychlost, z jakou uniká a pravdí dolů.
A bude to pokračovat,
protože tam dále se můžete
částé hráze zhroutit,
ale zvojenského hlediska
za 100 ukraincům na bízí
zajímavé možnosti, protože
pronětím pádem bude snaší
překonat dněpré v oblasti
kachovské přehrady,
která nebude prakticky úplně vyprázdněná,
a to je také asi něco
z čímrskou příliš nepočítala.
Martiné, jak jsem mluví v tuhle chvíli
o dopadech na civilní obyvatelstvo?
Teď jsme tu zmínili detailně
tu vojensko-strategickou rovinu,
ale co lidé, kteří jsou podél
toho dolního toku dněpru,
zmínilo si ty zplavené miny,
zmínivali jsme nedostatečné zásoby,
pitné vody, ta voda se rozlije
do území, kde reslouží
jako zemědělská zásobárna,

jaké budou dopady v téhle oblasti?

Ta oblasti známá svými suchy,
chersony, město, kam se lidé rádi stěvovali,
protože tam moc nepřší a je tam pořád pěkné počasí,
ale to znamená, že je tam málo vody
a že potřebovali právě zavlažování,
olí a vodu s kakovské přehrady,
systémem různých kanálů,
které zásobovali, kdy si i krymský poloostrov,
než jim Ukrajina přestala dodávat vodu
a to byl mnohodem jedna z příčin proč Rusové
usilovali právě o toto území,
aby uvedli do provozu znovu ten
sverokrymský kanál
a přivedli vodu do těch stepných oblastí krymu,
které jsou velmi suché a vodu půskrátka potřebuje,
ale teď se to bude týka daleko větších oblastí,
jak na území, kontrolovaných rúzké,
ale jim nejde o to tam něco sít a něco orad.
Zřejmě oni to potřebuje o prostě
jako takovou svoji předsonutou základnu,
provoják i několi pro lidi a zemědělce,
což dokazuje i na jiných místech Ukrajiny,
absolútným barbarským měčením ukrajských místa
průmyslů v Donbasu třeba,
takže jim jde úplně ho i jiné cíle, primárně pojenské,
ale postihně to zemědělce na těch územích pod kontrolou Ukrajiny,
ty společnosti, velké, malé, rolníci,
tě všechny budou mít obrovské problémy,
ale teď jsou to v první řadě obyvatelé těch postižených oblastí,
kteří potřebuje pytnou vodu a už jak vím,
tak člověk týsni naše společnost,
tam rozvíjí, rozsáhlí program a rozváží pytnou vodu v lachových těm lidem,
ale to vlastně si se dodávou bez říct,
asi jíme jenom ty projevy toho požádala,
nikoli ten požár sám,
ale toto přirovdádí je takové případě záplav trošku dívne.
Je to největší ekologická katastrofa
způsobená člověkem za desítky let,
a Rusko je nejnebezpečnějším terroristou na světě,
proto musíme zajistit jeho porášku.
To jsou kanály, které jsou využívánej zemědělství,
jsou využívánej od včerpávání pytné vody a pytnou vodu
zásapují opravdu miliony lidí,

nejen na dočasně okupovaném krimu,
ale také na tom stebu,
řekně první levem řehu Chersontské oblasti,
která tím to bude značně poškozená.
Zničení kachovské vodní elektrárny způsobí,
že se pola na jihu Ukrajiny mohou už příští rok změnit v poušť.
A říká ukrajinská vláda,
jak chce třeba i tu situaci řešit,
jestli vůbec má šanci nějak rychlé zabrad,
tak aby se ta situace vrátila do pořádku?
No rychlé se to asi nebude dát ukrajinská vláda,
okamžitě vyhlásila program zavlažování a těch oblastí,
ale musí se k tomu vybudovat a další kanály,
najít ty zdroje vody někde jinde,
vyčlenila asi miliardu korun při počtu už na to,
ale to není záležitosti týdnů a ním měsíců,
myslím, že to tak rychlé nebudá,
ale to pro ty oblasti bude velmi těžké tam zůstat bez té vody.
A co se bude dít teď aktuálně dál?
Ví se, kdy ty záplavy by měli kulminovat a co přijde po tom?
To právě závisí na tom, jak bude postupovat
rozpad té hráze kachovské,
tam bylo původně 18 miliard metrů k rychlových vody,
ona byla úplně naplněná, to také rusovení koliv měsíců,
jako by se připravovali na to,
že tu vodu mohou použít jako zbraň,
ale oni mohli také tu vodu hromadit,
kvůli zasubování k rýmu vodu v létě například.
A tam právě, pokud všechny ta voda vteče,
má vytéd stedy a pokud to bude rychlé,
tak to bude záplavová vlna, která sebou jsme té další
městá vesnice, které jistojí v cestě,
pokud to bude pozvolnější, jako že teď se ta situace
trochu stabilizovala, tak se to bude,
dáte nějakým způsobem, lépe zvládat,
ale potrvá to minimálně několik dní.
Martín do Razín zpravodaj českého rozlasu na Ukrajině.
Martín je moc díky do dnípra, díky.
Díky o také.
A to je vše ze čtvrtěčního vydání podcastu 5.59.
Děkujeme, že jste si na nás našli čas,
ke všem epizodám se můžete kdykoliv rádit
podcastových aplikacích na platformě podcasty.cz
a samozřejmě i na serveru se z nám zprávy.

[Transcript] 5:59 / Se zpravodajem z Dnipra: Voda jako zbraň

Přesnám můžete na adresu za minuto 6
savináč soz.com

Pokud pro nás máte nějaký typ nebo komentář
můžete nám přesnit i na sociálních sítích Instagram
a Twitter.

To byla Lenka Kabrhelová.

Těším se zítra.